

اقتصاد دریا

بندر کنگ بخش اول

اقوام دریانورد در کرانه‌های شمالی خلیج فارس

دکتر محمد حسن‌نیا - کرانه‌های شمالی خلیج فارس دارای بنادر متعددی است که در بستر زمان اقوام متعددی در آن مکان‌ها سکنی گزیدند. بیشتر این اقوام دریانورد می‌باشند. در بنادر غرب استان هرمزگان و به ویژه بنادر شهرستان بندرلنگه، اقوام فارس و عرب در کنار همدیگر زندگی می‌کنند و اشتغال بیشتری آن‌ها در زمینه دریا و دریانوردی می‌باشد. این اقوام در دوره متعدد در کنار همدیگر به خوبی زیسته‌اند. دریا برای همه آن‌ها منبع ارتاق بوده است.

مهاجرت قبایل عرب در کرانه‌های خلیج فارس در بستر زمان صورت گرفته است. در برخی از بنادر شهرستان بندرلنگه نظیر بندر مغویه، بندر حسینه، بندر قلم، بندر دیوان و غیره اعراب آن مناطق به خوبی به زبان مردم بومی آن جا و لهجه اجمی صحبت می‌کنند اما مردم بومی به صورت محدود از اعراب آن جاء زبان عربی یاد گرفته و یا به‌ زبان عربی تکلم می‌کنند.

اما بسیاری از مردم فارسی زبان بنادر شمالی خلیج فارس که در کشورهای حوزه جنوبی خلیج فارس کار می‌کنند، زبان عربی، اردو و گاه انگلیسی را یاد گرفته‌اند. اما همواره این سئوال در ذهن ایجاد می‌گردد که چه اقوام و قبایلی در کرانه‌های خلیج فارس زندگی می‌کنند و به چه صورت آن‌ها در این مناطق ساکن شده‌اند و در مدت زمانی که آن‌ها در سواحل شمالی خلیج فارس ساکن هستند چه تاثیری در عمران و آبادانی مناطق خلیج فارس داشتند و نقش آن‌ها در اقتصاد دریامحور خلیج فارس چه بود. با مراجعه به منابع تاریخی مشخص می‌گردد که بیشتر قبایل عربی که در بنادر شهرستان بندرلنگه ساکن هستند، از دوره صفویه به بعد ساکن شدند. شاید بشود ریشه بسیاری از این مهاجرت‌ها و چگونگی سکونت قبایل عرب در مناطقی از غرب استان کنونی هرمزگان و بخشی از استان بوشهر را در تاریخ جهانگیریه مورد بررسی قرار داد.

در کتاب تاریخ جهانگیریه تألیف محمد اعظم بنی عباسیان بستکی که از خاندان خوانین بنی بستک بوده، بخشدار بستک نیز بودند و به اسناد دست اول تاریخی خاندانی هم دسترسی داشتند.

در ارتباط با چگونگی سکونت قبایل عرب در ناحیه جانگیریه قدیم که ضابطی آن را خاندان بنی عباسی بستک از دوران قدیم بر عهده داشتند، در ذیل عنوان حمله قواسم به بندر لنگه ۱۱۶۹ هجری به بندرلنگه این گونه می‌آورد: «مشایخ قواسم به سرکردگی شیخ صفر و شیخ راشد» پس از شکست و تخلیه قشم به جلفا (رأس الخیمه) رفته جمعیت اعراب بدوی جمع‌آوری کرد و به طرف بنادر ایران عزیمت و با مشایخ عمان و آل مرزوق هم‌دست شده بنادر کنگ و لنگه و بستانه و مغویه را بتصرف درآورد و بیخه لشتان و جزایر تابعه را اشغال نمودند، لذا شیخ محمدخان بستکی در مراجعت از لار به بستک عده تفنگچی کافی به فرماندهی حسن خان بستکی برای انتظامات و امنیت بندرعباس و جلوگیری از تجاوزات خارج اعزام داشت و خود پا جمعیت کثیری برحسب فرمان کریم‌خان که قبلاً ذکر شده برای مقابله و مدافعه اعراب جواسم به طرف لنگه و لشتان رهسپار شد، کنگ و لنگه و بستانه را محاصره کرد و مشایخ مرزوقی بدون مقاومت تسلیم گردید، اما طایفه قواسم به مقابله بیرون آمده پس از چندی زد و خورد اعراب تاب مقاومت نیاورده به طور کلی شکست خورده شیخ صفر قاسمی در قلعه کنگ داخل دریا محصور و بقیه در کشتی‌های خود نشسته متواری گردیدند، چون در قلعه کنگ از حیث آذوقه در مضیقه افتادند شیخ صفر نیز تسلیم شد و به وساطت شیخ مرزوقی و مشایخ دیگر تقاضا می‌کنند که شیخ محمدخان بستکی مشایخ قواسم از تابعین و متعلقین خود محسوب دارد مانند مشایخ اعراب شبیکه که در بیخه صداق و جزایر مربوطه محل و مکان داده بندرلنگه با جای دیگر نیز به شیخ صقرآل قاسم واگذار کند، تا بتوانند در محل آسوده باشند و تابع حکومت بستک و دولت شاهنشاهی بوده و مراجعات دولت را انجام دهد.

ادامه دارد....

و خودشان مانند گارسن لباس پوشیده و از جمع ما پذیرایی کردند. در جای دیگر چند مقام عالی در جشن گروهی ما شرکت کردند و با گروه می‌خواندند، فریاد می‌زدند و حتا می‌رقصیدند. امثال این رفتارها، در شان مسئولان عالی و حتا میانی و اجرایی کشور ایران نیست و مشارکت در تفریحات تقریباً غیرممکن است. وی با بررسی دلایل تفاوت این رفتارها افزود: ماهیت علم بازاریابی برای هر صنعتی، مشخص است و صنعت توریسم هم ماهیت بازاریابی خودش را دارد. در صنعت توریسم کالا رد و بدل نمی‌شود بلکه این فرهنگ و آداب است که مبادله می‌شود. بخش مهمی از مسئولان حوزه گردشگری ما به این نکته اصلاً توجه ندارند! و یا من چنین فکر می‌کنم! تصور بر این است که گردشگر از آن سوی دنیا می‌آید به این سو که بخندد و شادی کند! آزاد و برهنه باشد، لباس ناچور بپوشد و فقط بخورد و بخندد و برقصد! اما کسی از خودش نمی‌پرسد که مگر کشور خودش جایی برای این تفریحات ندارد؟ خب مسلم است که دارد! این است که باید پرسید: پس گردش گر برای چه به کشورهای دیگر می‌رود؟ آیا برای خوردن و خنده می‌رود؟

باید توجه داشت که تفریح، خوردن و خندیدن فرع یک گردش گری است نه اصل آن

این فعال گردشگری با بررسی تفاوت‌های فرهنگی، رفتاری، غذایی و سرزمینی می‌افزاید: در نگاه یک گردش گر، ماهیت تفریح در درک و احساس متفاوت نهفته است. به طور ذهنی احساس می‌کند که کشو مصر یک کشور تاریخی با رموز عجیب و غریب است و می‌دود به دنبال این عجایب. تصور می‌کند که تایلند یک کشور بی‌قاعده و آزاد مطلق است، می‌رود که این بی‌قاعدگی را درک کند.

باعث سردرگمی می‌شود و نتایج ازواقعیت‌ها به دورو به رویا و تخیل نزدیک می‌شوند.

اما کشورهایی هستند که از ما جلوتر هستند اما این جلوزنی آن‌چنان نیست که نتوانیم به آن‌ها برسیم. برای نمونه همین کشور ترکیه که همسایه ماست، در این صنعت از ما جلو زده است. حداقل تحلیل من این است که ترکیه جلو افتاده است، اما نه آن‌طور که نتوانیم به او برسیم یا نتوانیم این کشور را به مقام مقایسه بکشانیم.

یکی از ویژگی‌هایی که ما را در مقایسه با کشورهای دیگر ناکام می‌کند، رفتار مسئولان عالی است

وی با اشاره به دیدگاه‌های مسئولان عالی کشورها از تاثیر این دیدگاه‌ها می‌گوید و می‌افزاید: یکی از ویژگی‌هایی که ما را در مقایسه با کشورهای دیگر ناکام می‌کند، رفتار مسئولان عالی است. رفتار مسئولان عالی ما با دیگر کشورها بسیار متفاوت است. نگاه ارزشی و اخلاقی مسئولان ما اجازه نمی‌دهد کارهایی که مسئولان دیگر کشورها می‌کنند را انجام دهند.

چرا مشارکت مسئولان اجرایی ایران در تفریحات غیرممکن است؟

پاشا با پرشمردن چندین رویداد و خاطره از کشورهای مختلف و رفتار مسئولان آن کشورها، نمونه‌های متفاوت فکری و رفتاری را بر می‌شمارد. وی به عنوان نمونه می‌گوید: تور گردشگری من به کشوری رفت که چند مسئول عالی از آن‌ها استقبال و پذیرایی کردند، متعجب شدم که رفتارهای جالبی از آن‌ها سرزد. مثلاً، یک عده از مسئولان با شربت و نوشیدنی از ما استقبال کردند

در حوزه صنایع دریایی و پرورش آب‌زیان صورت می‌گیرد راهاندازی مرکز مهارت در ۳۰ رشته تخصصی اقتصاد دریاپایه در بندر دیر

مدیرکل آموزش فنی و حرفه‌ای استان بوشهر گفت: ۳۰ رشته تخصصی مهارتی اقتصاد دریاپایه در بخش‌های صنایع دریایی و پرورش آب‌زیان در مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای جنوب استان شهرستان دیر راه‌اندازی می‌شود. به گزارش اقتصادسراسر، عبدالمجید دراهکی در نشست با فرماندار شهرستان دیر با بیان اینکه طرح‌های مهارت‌آموزی در نقاط ساحلی بر اساس اقتصاد دریاپایه ارائه می‌شود، اظهار داشت: ظرفیت‌های اشتغال‌زایی و سرمایه‌گذاری استان بوشهر بر اساس اقتصاد دریا محور طراحی شده است. وی شهرستان دیر را یکی از نقاط مهم ساحلی استان بوشهر دانست و با اشاره به راه‌اندازی مرکز مهارت در رشته‌های تخصصی اقتصاد دریاپایه خاطر‌نشان کرد: ۳۰ رشته تخصصی مهارتی اقتصاد دریاپایه در بخش‌های صنایع دریایی و پرورش آب‌زیان در مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای در جنوب استان شهرستان دیر راه‌اندازی می‌شود.مدیرکل آموزش فنی و حرفه‌ای استان بوشهر اضافه کرد: در این مرکز ملی، آموزش ۱۱ رشته با صنایع دریایی از جمله ساخت کشتی، قایق و لنج و پرورش ماهی در قفس و پرورش میگو در سایت‌ها، گردشگری ساحلی فعال خواهد شد.دراهکی با بیان اینکه فرهنگ مهارت‌آموزی باید در جامعه گسترش یابد افزود: در مرحله بعدی نیز ۱۹ رشته مهارت‌آموزی بویژه غواصی و جوشکاری زیر آب و رصد لوله‌های نفتی، برای این مرکز در نظر گرفته شده است. وی توسعه آموزش‌های مهارتی را در بزرگترین بندر صیادی کشور با همکاری مسئولان اجرایی شهرستان دیر خواستار شد و اضافه کرد: همه باید تلاش کنند تابرای مقابله با موج بیکاری و ایجاد اشتغال فرهنگ مهارت‌آموزی فنی و حرفه‌ای در بین مردم بویژه جوانان جویای کار گسترش پیدا کند.مدیرکل آموزش فنی و حرفه‌ای بوشهر بیان کرد: یکی از مشکلات اساسی جامعه بیکاری و تلاش مسئولان هم بر کاهش آن است اما تنها راه رفع بیکاری توجه به کسب و کارهای نو است که در این راستا نیازمند جوانان توانمند هستیم.دراهکی با تأکید بر اینکه فرد دارای مهارت بیکار نمی‌ماند گفت: ۶۴ درصد از مهارت‌آموزان که در مراکز فنی و حرفه‌ای این استان آموزش دیده‌اند در اشتغال آنان در منطقه و بیزه اقتصادی انرژی پارس فراهم شده است.

بخش اول

«سوگند پاشا» فعال گردشگری به اقتصادسراسرآمد می‌گوید:

گردشگری دریایی نه راهبرد دارد نه تبلیغات هدفمند

حال گردشگری دریایی ایران خوب نیست

گروه گردشگری دریا-امید متین -صنعت گردشگری از صنایع بزرگ و درآمدزای جهان است و کشورها برای کسب درآمد از این صنعت، تمامی ظرفیت و امکانات خود را به میدان می‌آورند و سرمایه‌گذاری‌های کلان می‌کنند؛ به نحوی که هر ذائقه هر گردش گر را تأمین کرده و جاذبه‌های بزرگی برای سرمایه‌های سرگردان و مردم کنجگاو و طبیعت‌دوستان فراهم کنند. اما وضعیت در کشور ما چگونه است؟ میزان بهره‌برداری ما از صنعت توریسم (گردش‌گری) در چه حال و احوالی است. دراین باره سخن می‌گوییم با «سوگند پاشا» از فعالان حوزه گردشگری که بیش از یک دهه در این فعالیت سپری کرده و تجربه آموخته است:

وضعیت گردشگری ایران و جهان
برای شروع می‌خواهم با یک مقایسه شروع کنیم و بدانیم که وضعیت ما نسبت به جهان چگونه است. خانم پاشا در این باره می‌گوید: پرشش، پرشش مشخص و کاملی نیست؛ زیرا در جهان کشورهای متعدد و متفاوتی در حوزه گردش‌گری وجود دارد که می‌توانم آن را به سه قسمت تقسیم کرد: یکی کشورهایی که ما بسیار جلو افتاده‌اند و ما یا آن‌ها قابل مقایسه نیستیم. دیگر کشورهایی هم‌تراز ما و سوم کشورهای عقب‌افتاده‌ای که ارزش مقایسه ندارند.

بررسی وضعیت کشور‌های پیشرفته در صنعت گردشگری
وی با بررسی وضعیت کشورهای پیشرفته در صنعت گردشگری می‌افزاید: اصلاً به دنبال مقایسه با این کشورها نباشید. قیاس مع‌الفارق است و به دلایل گوناگون نباید با پیش‌تازان گردشگری خود را محک بزنی؛ زیرا تفاوت‌ها

حسینی در همایش رهاسازی بچه‌ماهیان استخوانی و خاویاری خزر اختصاص ۹۰میلیارد تومان اعتبار برای بازسازی ذخایر

معاون وزیر جهاد کشاورزی و رئیس سازمان شیلات کشور از اختصاص ۹۰میلیارد تومان اعتبار برای بازسازی ذخایر ماهیان خیر داد و گفت: ۵۰۰ میلیون قطعه بچه ماهی برای پایداری تولید هدفگذاری شده است.به گزارش اقتصادسراسر، سید حسین حسینی در همایش رهاسازی بچه ماهیان استخوانی و خاویاری خزر در چمخاله لنگرود اظهار کرد: هم پوشانی و تعامل بین ظرفیت‌های علمی و آموزشی با تولیدگران منجر به رشد و شکوفایی می‌شود.وی با تأکید بر لزوم تکثیر و ذخایر ماهیان افزود: بازسازی ذخایر ماهیان استخوانی و خاویاری در دریای خزر بسیار اهمیت دارد.معاون وزیر جهاد کشاورزی و رئیس سازمان شیلات کشور با بیان اینکه دریاچه خزر قدمت دیرینه دار‌ن‌سد و از ظرفیت‌های مهم در اقتصاد دریا پایه شمال کشور تلقی می‌شود، گفت: ماهیان خاویاری خزر از فسیل‌های زنده معروف هستند که به عنوان یک هویت و اصالت شمال کشور مطرح است. حسینی با بیان اینکه بازسازی ذخایر و رهاسازی ماهیان خاویاری و استخوانی در خزر در اولویت قرار دارد، گفت: صیانت از آلودگی‌های دریا، عدم صید غیرمجاز، برداشت صحیح در فصل صید مصداق بارز ماهیگیری مسئولانه است.وی با اشاره به نقش مشارکت مردم در ابعاد مختلف افزود: توسعه صنعت شیلات با کمک آحاد مردم و مردم محوری تحقق پیدا می‌کند.معاون وزیر جهاد کشاورزی و رئیس سازمان شیلات کشور با بیان اینکه از اولین تاس ماهی تکثیر شده بیش از یک قرن می‌گذرد، گفت: همکاری مشترک ایران با روسیه در راستای حفظ و صیانت از دریای خزر بسیار عمیق و اثرگذار است.حسینی با تأکید بر صیانت از دریا به عنوان انفال عمومی اضافه کرد: دریا برخلاف نامش منابع بی‌انتهای نیست و باید در احیا و حفظ آن کوشا باشیم و فقط به نگاه برداشت به آن نگاه نکنیم. وی ادامه داد: برای پایداری و تاب‌آوری صید، بیش از ۷۰۲ هزار تن سبد برداشت آب‌زیان را به خود اختصاص داده است. وی با بیان اینکه فرهنگ صیانت از دریا ارتقا پیدا کرده است، افزود: شناخت و دانش مردم نسبت به حفظ و صیانت از دریا افزایش پیدا کرده است.معاون وزیر جهاد کشاورزی و رئیس سازمان شیلات کشور از اختصاص ۹۰میلیارد تومان اعتبار برای بازسازی ذخایر ماهیان خیر داد و بیان کرد: در سال گذشته این رقم بالغ بر ۳۸میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان بوده است.

پسکرانه بنادر ظرفیتی برای تحقق رشد تولید و مهار تورم بایدشاهد ایجاد بنگاه‌های بزرگ اقتصادی و تولیدی در پسکرانه باشیم

رئیس کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی با تأکید بر اینکه پسکرانه بنادر بهترین گزینه برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی است، گفت: باید شاهد ایجاد بنگاه‌های بزرگ اقتصادی و تولیدی در پسکرانه بنادر باشیم. به گزارش اقتصادسراسر، محمدرضا رضایی کوچی، درباره ضرورت استفاده از ظرفیت پسکرانه بنادر به منظور تحقق رشد تولید و مهار تورم در سال جاری با توجه به تأکیدات مقام معظم رهبری، اظهار داشت: به صورت فوق‌العاده می‌توانیم از ظرفیت پسکرانه بنادر به منظور تحقق شعار سال استفاده کنیم و به انجام فعالیت‌های ارزش افزوده‌ای در مسیر رشد تولید در کشور و مهار تورم گام برداریم. وی ادامه داد: کشور ما از این ظرفیت برخوردار است که واحدهای بزرگ تولیدی در پسکرانه بنادر ایجاد شود و به خوبی از ظرفیت دریایی کشور در این راستا، استفاده کنیم. رئیس کمیسیون عمران مجلس با بیان اینکه دسترسی به دریا برای صادرات کالاهای تولیدی از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است، عنوان کرد: کشور ما از این مزیت ویژه برخوردار است و در عین حال حمل‌ونقل دریایی بسیار به صرفه‌تر از سایر شقوق حمل‌ونقل است. رضایی کوچی با تأکید بر اینکه حتماً باید در پسکرانه بنادر شرایط مناسب را فراهم کنیم تا بتوانیم شاهد فعالیت بنگاه‌های اقتصادی در پسکرانه بنادر باشیم، اظهار داشت: تحقق این هدف می‌تواند رشد اقتصادی کشور را در پی داشته باشد؛ خوشبختانه بسیاری از بنادر کشور این رویکرد را در پیش گرفته‌اند و کار خود را آغاز کرده‌اند اما در راستای بهبود وضعیت خود نیازمند اتصال تمامی بنادر کشور به شبکه ریلی هستیم. وی ادامه داد: در پسکرانه بنادر بهترین شرایط برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی فراهم است و باید بنگاه‌های بزرگ اقتصادی را در این مناطق متعزک، سرمایه‌های بخش خصوصی را تجمیم و هدایت کنیم و نهایتاً بتوانیم تولیدات خود را از طریق دریا صادر کرده و برای کشور زمینه‌ساز ارزآوری شویم. رئیس کمیسیون عمران مجلس با اشاره به اینکه حتماً باید واحدهای جدید تولیدی در نزدیکی دریا، ایجاد شوند، گفت: باید طرح آمایش سرزمینی مدنظر قرار گیرد و اینگونه صنایع بزرگ آب‌بر در حاشیه دریا احداث شده و هزینه‌نهایی کالا را کاهش دهیم و شرایطی را رقم بزنیم که فعالیت بخش خصوصی، مقرون به صرفه باشد.